

Redactie:

Mr. H. Singer-Dekker
Burg. Elsenlaan 147
Rijswijk-Z.H.
Telef. (070) 11 98 43

✕

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

✕

Versijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.- per jaar

JULI 1963-AUG. 1963
12 e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

HUMANISTISCH VERBOND

Blz.

Brochure "De Humanist tussen de Wereldmachten"	90
Humanistische Vorming op een bedrijfsschool	90
Zomerkampen voor de jeugd	90
Literatuur en documentatie betreffende Humanistisch Vormingsonderwijs	90
Aanstelling wetenschappelijk medewerker	90/91

..

"HUMANITAS"

Kaderorgaan "Humanitas"	91
Nieuwe gewestelijke functionaris voor Noord-Brabant en Zeeland	91
Nieuwe aanstellingen afdelingen	91
Besturenconferentie gezinsverzorging	91

..

HUMANISTISCH THUISFRONT

Jaarverslag	91/92
-------------	-------

..

HUMANISTISCHE JEUGD BEWEGING

Pinksterweekend Noord - Ruigahuizen (Gaasterland)	92
Pinksterweekend West - Wassenaar	92
HJB - Zomeractiviteiten	92/93

..

DE WEEZENKAS

Stichting Humanistisch Werkfonds van de Weezenkas	93
---	----

..

HUMANISTISCHE LITERATUUR

Rekenschap	93
------------	----

..

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden juli en augustus voor de V.A.R.A.	94
--	----

..

INTERNATIONAAL NIEUWS

Blz.

International Humanist and Ethical Union

94

. .

VAN ALLE KANTEN

Melancholieke Mijmerij (Nieuwe Rotterdamse Courant)

95

De jeugd van tegenwoordig (Bevrijdend Denken)

95

Regeren (Het Vrije Volk)

95/96

Bijeenkomst van intellectuele katholieken en vrijzinnigen
(De Nieuwe Gids, een belgisch blad)

96/97

HUMANISTISCH VERBOND

Brochure "De Humanist tussen de Wereldmachten"

Onder deze titel is thans verschenen de brochure waarin zijn opgenomen de inleidingen van Mr.Dr. H.J. Roethof, Drs. J. Koopman en Prof.Dr. B.W. Schaper, die zijn uitgesproken op het laatste congres van het Humanistisch Verbond. Het openingswoord van Dr. J.P. van Praag is tevens in deze brochure opgenomen.

De brochure is verkrijgbaar tegen storting of overschrijving van f 0,95 op postrekening 30.49.60 ten name van het Humanistisch Verbond te Utrecht.

Humanistische Vorming op een bedrijfsschool

In Taak en Toekomst, het orgaan van het Centrum voor Humanistische Vorming kwamen wij het volgende berichtje tegen:

Op de bedrijfsschool van de Bruynzeelfabrieken te Zaandam komen sinds geruime tijd een dominee en een kapelaan om les te geven. Nadat bekend was geworden, dat het Centrum voor Humanistische Vorming dergelijke lessen wilde gaan organiseren voor kinderen van buitenkerkelijke ouders, kwam er een telefoontje uit Zaandam met de mededeling, dat er op de bedrijfsschool ook plaats was voor een humanistische vormingsleider. Inmiddels wordt er humanistisch vormingsonderwijs gegeven aan deze bedrijfsschool. De vraag is thans welk bedrijf volgt.

Zomerkampen voor de jeugd

De Buitenwerkcommissie van het Humanistisch Verbond heeft dit jaar vier kampen voor de jeugd georganiseerd. Eén in Elspeet voor kinderen van 10 tot 13 jaar in de "Korenbloem", van 20 tot 27 juli twee te Beek voor jongeren van 13 tot 15 jaar, van 3 tot 13 augustus en van 14 tot 24 augustus en een trekkamp van 17 juli tot 31 juli naar het Maasdal in België.

Literatuur en documentatie betreffende Humanistisch Vormingsonderwijs

Literatuur en documentatie betreffende Humanistisch Vormingsonderwijs en daarmee samenhangende vraagstukken:

Rapport met betrekking tot het vraagstuk van de bijbelkennis en het godsdienstonderwijs op de openbare school	f 0,20
Onze kinderen tussen humanisme en christendom	f 0,75
Het openbaar en daarmee gelijk te stellen onderwijs	f 0,30
Humanisme en opvoeding	f 0,95
De idee van de openbare school	f 0,60
Humanistisch Vormingsonderwijs	f 0,50

Verkrijgbaar bij het Centraal Bureau door storting of overschrijving op giro-rekening 30.49.60 ten name van het Humanistisch Verbond te Utrecht.

Aanstelling wetenschappelijk medewerker

Met ingang van 1 augustus treedt bij het Humanistisch Verbond in dienst de heer L. Esmeyer als wetenschappelijk medewerker. Hij zal in het bijzonder worden belast met de werkzaamheden ten behoeve van de wetenschappelijke stichting "Socrates". Daarnaast zal hij enkele secretariaten waarnemen,

waaronder die van de Centrale Commissie voor Geestelijke Verzorging en voor de Werkgroep "Wereldpolitiek" die kortgeleden werd ingesteld.

- o -

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"H U M A N I T A S"

Kaderorgaan Humanitas

Het juninummer van Humanitas heeft de volgende inhoud:

J. Terlouw : Telefonische Hulpdiensten.
Mevrouw Ch. Ottow-Loen : Thuislozenzorg.
J. Maasdam : Verzorgende beroepen (11).
Mevrouw S.S. Strik : Djoewito de gerepatrieerden en aanpassing van twee kanten.

Seksuele criminaliteit. Boekbespreking door P.E. Hutte.

Verslag conferentie Gezinsverzorging op 30 maart 1963.

Nieuwe gewestelijke functionaris voor Noord-Brabant en Zeeland

In de vacature van maatschappelijk-werk-adviseur voor de provincies Noord-Brabant en Zeeland is inmiddels voorzien door benoeming van de heer A. van Oosten, die op 15 juli 1963 in functie treedt.

Nieuwe aanstellingen afdelingen

Op 15 juli treedt de heer G. Seinen als maatschappelijk werker in dienst bij de Coördinatie-commissie Z.O. Friesland (in deze commissie werken vijf Humanitas-afdelingen samen) als opvolger van mejuffrouw L.S. Bijlsma.

Besturenconferentie gezinsverzorging

Op 14 september wordt op Huize "Randenbroek" te Amersfoort een "hearing" gehouden voor de bestuursleden van de plaatselijke gezinsverzorgingssecties.

- o -

HUMANISTISCH THUISFRONT

Jaarverslag

Verschenen is het jaarverslag over 1962. Het Vormingscentrum "Het Coornherthuis", waar dienstplichtigen zich gedurende drie dagen kunnen bezinnen op allerlei levensvragen had in 1962 2836 bezoekers (tegen 2715 in 1961).

De bezoekersaantallen in de militaire tehuizen van het Thuisfront waren in 1962 als volgt:

Adlerhuis te Amersfoort	5400
De Leemberg te Nunspeet	45000
De Woldberg te Doornspijk	89500
Het Hunehuis te Havelte	45000

Verder deelt het jaarverslag mede, dat in de loop van 1962 een begin gemaakt werd met een opleiding voor geestelijk raadslieden in het leger, om gereed te kunnen zijn als deze in het leger worden toegelaten. De opleiding duurt

twee jaar en heeft betrekking op de volgende vakken:

- a. humanistiek, filosofie, psychologie, pedagogie, groepswork;
- b. christendom, bijbelkennis, oosterse godsdiensten, maatschappijbeeld, wereldbeeld;
- c. praktische vorming.

De lessen worden gegeven in het Erasmushuis te Utrecht. Als docenten treden op: drs. W. van Dooren (filosofie), prof.dr. T.T. ten Have (psychologie), H.J.J. Lips (praktische vorming), en dr. J.P. van Praag (humanistiek). Voor het nieuwe cursusjaar hebben hun medewerking toegezegd: prof.dr. H. Berkhof (bijbelkennis), dr. L. van Gelder (andragogiek) en dr. P. Thoenes (sociologie).

De cursussen worden ook bezocht door personen, die binnen het kader van het Humanistisch Verbond werkzaam zullen zijn.

Zij, die de opleiding volgen teneinde in de strijdkrachten werkzaam te zijn, krijgen in "Het Coornherthuis" gelegenheid zich ook in de praktijk te bekwamen voor hun toekomstige taak.

- o -

HUMANISTISCHE JEUGD BEWEGING

Pinksterweekend Noord-Ruigahuizen (Gaasterland)

Op dit weekend waren 30 HJB-ers vooral uit het noorden van het land aanwezig. Het werd gehouden in een kampeerboerderij.

Daar de organisatie niet bepaald geslaagd was waren er geen sprekers. Nu werd er onderling gediscussieerd., gezongen, gewandeld en werden allerlei spelen gedaan. De zon, die deze dagen uitbundig scheen zorgde er voor dat dit weekend geen sof is geworden. Beslist geen geslaagd weekend.

Pinksterweekend West-Wassenaar

In het tentenkamp gehouden op Maaldrift, waren 50 HJB-ers de Pinksterdagen verenigd. Zaterdagavond werd doorgebracht met gepaste vrolijkheid, zang, dans en muziek. Daar het heerlijk strandweer was werd de volgende dag aan zee doorgebracht. 's Avonds werden als gasten drie Getuigen van Jehova begroet. Er werd een inleiding gehouden, die gevolgd werd door een uiterst felle discussie. De laatste dag werd nog volop van de zon genoten. Een gezellig, geslaagd weekend.

HJB Zomeractiviteiten

Evenals andere jaren organiseert de HJB ook dit jaar een aantal zomerkampen.

1. Zeekamp De Cocksdorp - Texel.

Van 20 - 27 juli. Een tentenkamp gehouden in de Sluftervallei. Duinweg, De Cocksdorp. Prijs f 30,--. Leiding: Janneke Nijmeijer.

2. Zeilkamp in Langweer Fr.

Van 10 - 17 augustus. Gehouden bij botenverhuurbedrijf Hepkema Langweer. Prijs f 50,--. Leiding: Marietje van Rossen en Thijs Cohen.

3. Zeilkamp in Langweer Fr.

Van 17 - 24 augustus. Gehouden bij botenverhuurbedrijf Hepkema Langweer. Prijs f 50,--. Leiding: Frans Postma en Arnold Stellema.
Mentor: Jhr. R.A. Meijer, Lessinglaan 35, Utrecht.

De mentoren van de eerste twee kampen worden nog nader bekend gemaakt.
Inlichtingen over deze zomerkampen worden verstrekt door:
HJB Zomerkampen, p/a Boudewijn van der Vlist, Balistraat 13", Den Haag.

- o -

"DE WEEZENKAS"

Stichting Humanistisch Werkfonds van de Weezenkas

Op 28 november 1962 heeft de vereniging "Weezenkas", vereniging tot opvoeding en verzorging op humanistische grondslag een stichting in het leven geroepen onder de naam: Stichting Werkfonds van de Weezenkas.

De "Weezenkas" heeft aan deze stichting een kapitaal ter beschikking gesteld van f 600.000,-- ter uitvoering van haardoelinden. Het statutaire doel der stichting is: het steunen van activiteiten op het gebied van geestelijke verzorging en maatschappelijk werk op humanistische grondslag in het Rijk, in Europa of de overzeese gebiedsdelen door het verstrekken van subsidies en rentedragende leningen en door alle andere wettige middelen.

Het bestuur der stichting wordt gevormd door 7 bestuursleden waarvan vier worden aangewezen door de "Weezenkas" en drie door onderscheidenlijk het Humanistisch Verbond, de Stichting Humanistisch Thuisfront en de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk "Humanitas". Bestuursleden zijn thans: Mr. M. Knap - Voorzitter, Dr. J.P. van Praag - onder-voorzitter, A.E. van der Linden - secretaris, A.J. Hekkelman - penningmeester, J. Bijleveld, C.J. Klinkenberg en Mr. H.J. Timman.

Volgens de statuten ontvangen in elk geval het Humanistisch Verbond, het Humanistisch Thuisfront en Humanitas jaarlijks een vierde deel elk van het batig saldo der jaarrekening. Uit het resterende deel kunnen telken jare bedragen voor bijzondere doeleinden ter beschikking van andere verwante organisaties worden gesteld.

Aanvragen voor subsidies of leningen kunnen geschieden op daartoe bij de secretaris te verkrijgen formulieren. Het secretariaat is gevestigd aan de Lorentzkade 204 te Haarlem.

De "Weezenkas" zelf blijft doorgaan met de verzorging van de kinderen der leden als deze half- of heel wezen worden.

- o -

HUMANISTISCHE LITERATUUR

Rekenschap

Verschenen is No. 2 van jaargang 10 van Rekenschap, driemaandelijks tijdschrift voor wetenschap en cultuur van de Humanistische Stichting "Socrates". Inhoud:

M. Jacobs	:	Drie delen metabletica: Nieuw licht in de schemering.
Prof.Dr. B. Landheer	:	Bewapening en ontwapening als factoren in de huidige wereldsituatie.
Sir Julian Huxley	:	Onderwijs en humanisme.
Uit de Tijdschriften.		

- o -

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden juli en augustus voor de V.A.R.A.

28 juli	: C. Cabout	"Bezetene met honger".
4 augustus	: M. van de Brink	"Bergbeklimmers"
11 augustus	: Mejuffrouw E.M. ter Heege	"Wie verre reizen maakt.....".
18 augustus	: P.C.J. Reyne	"Kenteringsgetij".
25 augustus	: A. Saalborn	"Hier onderwijst men de jeugd".

- o -

INTERNATIONAAL NIEUWS

International Humanist and Ethical Union

De Executive Committee van de IHEU heeft op 6 en 7 juli vergaderd in het Erasmushuis in Utrecht.

Besproken werden onder andere het verzoek om toelating van een paar kleinere groepen te weten de East Pakistan Humanist Association en de Humanist Fellowship of Montreal.

Het volgende congres van de IHEU zal waarschijnlijk plaats vinden in 1966 te Parijs.

De deelnemers aan de conferentie hebben een amateurfilm gezien, die van het congres te Oslo is gemaakt.

- o -

VAN ALLE KANTEN

Melancholieke mijmerij

De rubriek "Dezer Dagen" van de Nieuwe Rotterdamse Courant van 3 juli gaat uit van de discussie die in Mens en Wereld is gevoerd tussen Dr. F. Sierksma en P. Krug over de melancholie om het verleden.

"We zouden deze discussie als uitgangspunt willen gebruiken voor een eigen ietwat melancholieke mijmerij, niet over een verdwenen cultuur, maar over een verdwenen politieke situatie, waarvan we erkennen dat de terugkeer niet mogelijk is". De schrijver geeft dan verder een politieke beschouwing over de Nederlandse neiging zich buiten het internationale machtsstreven te plaatsen.

De Jeugd van tegenwoordig

Bevrijdend Denken van 29 juni citeert met instemming het radiopraatje van de heer H.G. Cannegieter van 19 mei j.l. in de rubriek Geestelijk Leven over de tegenwoordige jeugd, die naar de mening van de spreker lang zo slecht niet is als wel eens wordt gedacht. In hetzelfde stuk wordt ook geciteerd uit een inleiding van Dr. C. van Rijsinge voor de Humanistische Jongeren Gemeenschap te Utrecht, zoals die inleiding is weergegeven in het Nieuw Utrechts Dagblad van 24 mei j.l.

Regeren

In Het Vrije Volk van 6 juli komt een artikel voor van Dr. H. Bongers, Hoofdbestuurslid van het Humanistisch Verbond, onder de titel "Regeren". Dit artikel nemen wij in zijn geheel voor u over.

Het is voor de meeste Nederlanders, en ik durf wel zeggen voor alle humanisten, zo'n vanzelfsprekende zaak dat rassendiscriminatie onredelijk en onzedelijk is, dat zij de jongste ontwikkeling in de V.S. met spanning en met instemming volgen en de jongste ontwikkeling in Zuid Afrika met spanning en verontwaardiging volgen. Maar wij moeten wel oppassen, dat wij niet te optimistisch zijn omtrent de redelijke en zedelijke gezindheid van ons volk. Er bestaat nog altijd een nogal goedmoedig anti-semisme, er is een gevaarlijker afkeer van bij voorbeeld Ambonnezen en, zeggen talloze Nederlanders, het is wel makkelijk om die lieden in Zuid Afrika zedelijk te veroordelen, maar als je er woonde zou je heel anders praten. Wij kunnen niet oordelen.

Lezers, dit soort quasi-verstandigen, quasi-objectieven zijn de gevaarlijkste mensen. Zij hebben namelijk geen zedelijke overtuiging of, nog veel erger, zij begrijpen de machthebbers in Zuid Afrika, in Angola of waar ook, goed, zijn het in hun hart ermee eens, maar durven daar niet openlijk voor uit te komen. En steunend op deze middenmoot kunnen alle misstanden, al het onrecht, alle discriminatie blijven bestaan. Er zijn altijd en overal een 17% mensen die onder alle omstandigheden fel gekant zijn tegen discriminatie, er zijn ook een 17% mensen die onder alle omstandigheden neger- of jodenhaters zijn en de overige 66% weet het niet, wil afwachten, wil trachten "te begrijpen", zegt dat het zo moeilijk is, zegt dat wij niet mogen oordelen, enz. U kent die edele redeneringen allemaal.

Deze middenmoot van doorsneemensen moet een schok krijgen, moet in de goede richting geduwd worden, moet eenvoudig niet de gelegenheid krijgen om door te zeuren in hun oude trant. Nu is het een van de bepaald opwekkende dingen van de laatste tijd, dat president Kennedy - niet overhaast, want daar is niemand mee gebaat - doelbewust en energiek de strijd tegen de discriminatie tot een einde wil voeren. Dat is nu regeren. Niet afwachten, niet achter de feiten aanlopen, niet paniekbeslissingen moeten nemen als het te laat of bijna te laat is, maar leiding geven aan zedelijke krachten.

Er zal misschien nog bloed vloeien in V.S., er zullen nog talrijke martelaren komen, de 17% onzedelijken en onredelijken zullen blijven spuwen en trappen en treiteren, maar het gaat de goede kant uit en deze schande voor het mensdom wordt daar weggewist. Over tien jaar zal een hartverscheurend boek als van Griffin "Zwart als ik" niet meer geschreven behoeven te worden.

In Zuid Afrika gaat het, even zeker als het in de V.S. vooruitgaat, de verkeerde kant op. De minderheid van blanken is bezig om, energiek en verblind, dom en dogmatisch, haar eigen graf te graven. Over tien jaar zijn de steile Verwoerden, Malans of hoe ze heten mogen dood, vragen zij asiel in Nederland/Zijn zij in dienst van de oorspronkelijke zwarte /of bevolking. Als u dit boud beweerd vindt, heeft u geen besef van de snelheid waarmee de zaken in Afrika zich ontwikkelen. Dat zal dan de gruwelijke straf zijn op enkele eeuwen van blanke suprematie en calvinistische geloof in het gezegende blanke en het vervloekte zwarte ras.

Hier heeft men twee voorbeelden van regeren, van energiek ingrijpen, van actief leiding geven. In de V.S. zich baserend op het beginsel der mensenrechten, dat weer teruggaat op de waardigheid van de mens, hoe hij er ook uitziet en waar hij ook woont. In Zuid Afrika zich baserend op het oude testament, dat teruggaat op het geloof dat God met het oude Israël een speciaal Verbond heeft gesloten en dat God ook hen die dat geloven "voortrekt" boven alle andere schepsels, waaruit voortvloeit dat de heidenen, zij die niet in het Licht zijn, minder waardig zijn dan de uitverkorenen. Nu is de godsdienstige wortel van de discriminatie lang niet de enige en vaak niet de belangrijkste, maar in Zuid Afrika is die wel zeer belangrijk, zo, dat ik gerechtigd ben om die te noemen. Als die veelgesmade rede die de humanisten zo hoog stellen, wordt verge-ten is het einde een ontzettend bloedbad.

H. Bongers.

Bijeenkomst van intellectuele Katholieken en Vrijzinnigen

In "De Nieuwe Gids" van zaterdag 1 juni 1963 (een Belgisch blad) komt het volgende artikel voor:

Groep "Eenheid" wil verzuiling van maatschappij doorbreken.

Intellectuele Katholieken en Vrijzinnigen ontmoeten elkaar.

Er heerst in onze hedendaagse maatschappij een onbetwistbare tendens naar contact met "andersdenkenden".

In een geest van verdraagzaamheid en eerbied voor andermans opvattingen, is drie jaar geleden een initiatief ontstaan dat aandacht verdient. Enkele katholieken en enkele vrijzinnigen, allen universitair gevormden of jonge professoren aan de universiteiten van Leuven, Brussel en Gent, namen het besluit regelmatig - om de twee of drie maanden - bijeen te komen. Zij bespraken zeer vrijmoedig de grond en de kenmerken van hun

levensbeschouwingen.

Hun eerste doelstelling was eerder van filosofische aard: zij willen een beter inzicht krijgen in elkanders opvattingen in de hoop dat uiteindelijk de waarheid zou zegevieren. Het tweede doel was van meer praktische aard: de bestaande verzuiling van onze maatschappij volgens geloof en partijkleur een beetje afbreken.

Onlangs werd besloten aan de groep de naam "Eenheid" te geven. Alle leden van de groep zijn van oordeel dat de ideologische en partijpolitieke tegenstellingen, die reeds uit de vorige eeuw dateren, zo'n overheersende rol spelen, dat ze in menig opzicht een remmende en verstarrende invloed uitoefenen. Zonder in het minst tekort te doen aan de beginselen van de leden, die overtuigde katholieken of vrijzinnigen zijn en een eigen politiek standpunt innemen, meent de groep dat de gemeenschappelijke doelstellingen van allen, die in onze maatschappij leven, en de voordelen van het contact met andersdenkenden zo belangrijk zijn dat alles in het werk gesteld moet worden om de ideologische en politieke ghetto's te doen verdwijnen.

Sinds enkele maanden heeft de groep uitgezien naar middelen om gezamenlijk naar buiten te treden en zijn conclusies aan het publiek bekend te maken. Begin april werd een manifest gepubliceerd onder de titel "Voor een vernieuwing van de universiteit". Dit stuk heeft een ruime weerklank gevonden, wat bewijst, dat de bekommernissen van de groep door velen gedeeld worden. Het ligt in de bedoeling van de leden van "Eenheid" in de toekomst nieuwe initiatieven te nemen om de verzuiling ook op andere gebieden te doorbreken. Uitdrukkelijk weze hiebij beklemtoond dat de leden van de groep in hun eigen naam optreden en geen enkele organisatie vertegenwoordigen.

Vernieuwing van de Universiteit.

De groep "Eenheid" in samenwerking met de Stichting Lodewijk de Raet, het Verbond van Vlaamse Academici, de Vereniging van Vlaamse Studenten, het Vlaams Economisch Verbond en de Stichting Universiteit Antwerpen zal een forum-vergadering inrichten met als thema: "De vernieuwing van de universiteit".

Dit forum, onder voorzitterschap van dr.M. van Haegendoren, zal wellicht in de tweede helft van juni doorgaan in het Century Hotel, aan de De Keyserlei te Antwerpen.

De verschillende aspecten van dit probleem zullen belicht worden door prof.dr. L. Apostel, prof.pater G. Callewaert, de heer P. Clays, voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Studenten, dr. A. de Troyer en prof.dr. J. Kruithof.

De groep "Eenheid" en de verschillende organisaties die dit forumgesprek inrichten nodigen alle belangstellenden uit om aan dit open gesprek deel te nemen.

De groep is van plan ook nieuwe ideeën te verspreiden over economische sociaal-syndicale, politieke, taalkundige, en culturele problemen.

Tot de groep "Eenheid" behoren o.a. prof.dr.L.Apostel, prof.J.Broeckx, lic.J.Deroo, dr.A.De Troyer, lic.E.Kesteman, prof.J. Kruithof, prof.pater R.Seys, sj., prof.W.Roels, prof.pater A. Vandenbunder,sj., en E. van Ruysbeek. Ook prof.kan.A. Dondeyne, die sedert vele jaren te Leuven de pionier is van de verdraagzaamheid, staat in nauw contact met al deze mensen.